

Tillämpningsanvisningar för de ändrade bestämmelserna i TIM-AKA 2020–2021

Avtalsbestämmelser som trätt i kraft 1.4.2020

Definition av skiftarbete

Definitionen av skiftarbete (§ 10) har ändrats så att den motsvarar bestämmelsen i 6 § 2 mom. i arbetstidslagen, som trädde i kraft 1.1.2020. Enligt arbetstidslagen anses skiften avlösa varandra regelbundet då ett skift fortgår högst en timme in på följande skift eller om det blir högst en timmes paus mellan skiften.

Enligt det avtal som gick ut 31.3.2020 behövde skiften inte avlösa varandra regelbundet vid trafikverk och i renhållning av gator och allmänna vägar, förutsatt att man lokalt avtalat om de övriga villkoren i anslutning till arbetstidsarrangemangen. Enligt TIM-AKA 2020–2021 är detta inte längre möjligt. Om man lokalt tillämnat ett arrangemang där ett skift fortgått över en timme in på följande skift eller det blivit mer än en timmes paus mellan skiften, måste arrangemanget ändras i enlighet med gällande § 10 i TIM-AKA.

Enligt TIM-AKA ska skiften i övrigt avlösa varandra regelbundet och växla vid på förhand överenskomna tidpunkter, men i sim- och idrottshallar och vid andra jämförbara inrättningar, på idrottsplaner, vid trafikverk samt i renhållning av gator och allmänna vägar kan skiften överlappa varandra med högst en timme och mellan dem kan det uppstå en paus på högst en timme.

Ledighet per vecka

Ledigheten per vecka (§ 17) kallas nu i enlighet med 27 § i arbetstidslagen veckovila. Arbetstagarna ska under söndagen eller, om detta inte är möjligt, under någon annan tid av veckan ges en oavbruten vilotid på minst 35 timmar eller i genomsnitt 35 timmar under en period av 14 dygn. Man kan avvika från detta, om arbetstagaren går med på att stå i beredskap under sin veckovila.

Om en arbetstagare behövs tillfälligt i arbetet under sin veckovila ska arbetstagaren få ersättning för den tid som använts för arbete genom att arbetstagarens ordinarie arbetstid förkortas med en tid som motsvarar den uteblivna vilotiden. Alternativt kan arbetsgivaren och arbetstagaren komma överens om en penningersättning som beräknas på medeltiminkomsten enligt § 35 mom. 1. Bestämmelsen har flyttats från § 22 till § 17.

Om en arbetstagare som står i beredskap under sin veckovila inkallas för till exempel två timmars arbete, ersätts dessa två timmar enligt den ändrade bestämmelsen i mom. 2. Enligt bestämmelsen ska också arbetstagare som står i beredskap få ersättning för arbete under veckoledigheten.

Maximal arbetstid

I fortsättningen får all arbetad tid, dvs. ordinarie arbetstid, övertid, nödarbete samt inledande och avslutande arbete, inte överstiga i genomsnitt 48 timmar per vecka. Detta föreskrivs i 18 § i arbetstidslagen, som trädde i kraft 1.1.2020. Bestämmelsen ersätter den tidigare övertidsbegränsningen som

gällde per fyra månader och per kalenderår. Den maximala arbetstiden ska börja följas upp senast 1.1.2021, men man kan också tidigare övergå till att följa upp all arbetad tid i stället för övertid.

I TIM-AKA § 22 har det avtalats att 12 månader används som uppföljningsperiod för den maximala arbetstiden.

Till exempel för en arbetstagare med 5 veckors semester är den maximala arbetstiden under 12 månader 48 timmar x 47 veckor = 2 256 timmar per år.

Avtalsbestämmelser som träder i kraft 31.8.2020

Ordinarie arbetstid

Den ordinarie arbetstiden (§ 9) förkortas till 38 timmar 15 minuter per vecka från och med måndag 31.8.2020. Denna arbetstid har skrivits in i avtalsboken, trots att den ordinarie arbetstiden t.o.m. 30.8.2020 är 38 timmar 45 minuter, såsom det avtalats i TIM-AKA 2018–2019. På motsvarande sätt förkortar en söckenhelg den ordinarie arbetstiden med 7 timmar 39 minuter från 31.8.2020.

Söckenhelgsersättning

Också söckenhelgsersättningen (§ 27) höjs 31.8.2020 till 7 timmar 39 minuter.

Semesterlöneledighet

Nya mom. 9 i § 55 och bestämmelserna i bilaga 6 ger möjlighet till att byta förhöjningsdelen i semesterlönen mot ledighet från 31.8.2020, om arbetsgivaren och arbetstagaren kommer överens om det.

Om det finns behov av att avtala om semesterlöneledighet före 31.8.2020, ska arbetsgivaren och JHL rf:s lokalförening ingå ett lokalt kollektivavtal om detta.

Semesterlöneledighet i en situation där arbetstiden ändrats

En arbetstagare har haft en arbetstid på 100 % under hela kvalifikationsåret och tjänat in full semester, dvs. 38 semesterdagar. Arbetstiden ändras till 50 % innan semestern tas ut, t.ex. från 4.5.2021.

Semesterlönen är då tudelad:
den genomsnittliga timinkomsten x 100 % x 38 x 7,65 + 0,5 x den genomsnittliga timinkomsten x antalet timmar under arbetstiden på 50 %.

Arbetstagaren får högst 19 dagar semesterlöneledighet som, i likhet med semester, beviljas i samma proportion som arbetstagaren också annars har arbetsdagar och lediga dagar. Om arbetstagaren tar ut 10 semesterlönedagar, förläggs hälften till arbetsdagar och hälften till lediga dagar, dvs. ledigheten blir två veckor.

För dessa två veckor betalas lön för 50 % av timmarna, dvs. för 38,65 timmar.